

Uitsluitingsbeleid

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Uitsluitingsbeleid landen	5
2. Uitsluitingsbeleid sectoren en individuele ondernemingen	6
2.1 Principiële uitsluiting van sectoren	6
2.2 Uitsluiting van individuele ondernemingen naar aanleiding van schending van bepaalde internationale verdragen	7
2.3 Uitsluiting van individuele ondernemingen naar aanleiding van onsuccesvolle engagement (engagement-LED Divestment)	8

Inleiding

Het instrument ‘uitsluiting’ is één van de manieren waarop PMT uitvoering geeft aan zijn ESG-beleid. Op deze manier beoogt PMT negatieve effecten op mens, milieu en maatschappij te voorkomen, uit de overtuiging dat beleggingen invloed hebben op de reële economie en de samenleving, en dat alleen beleggingen die rekening houden met ESG-factoren op de lange termijn rendabel zijn. PMT hanteert een uitsluitingsbeleid voor zowel (1.) landen als voor (2.) sectoren en individuele ondernemingen. Deze vormen van uitsluiting worden hieronder nader toegelicht. Met name vanwege de grotere (mogelijke) invloedssfeer geeft PMT de voorkeur aan actieve betrokkenheid (engagement) boven uitsluiting. PMT sluit landen, sectoren en individuele bedrijven daarom niet zonder meer uit, enkel in afgebakende gevallen die hieronder nader worden toegelicht.

De uitsluitingslijst: de top van de Ijsberg

PMT houdt een uitsluitingslijst bij met landen, sectoren en individuele ondernemingen. Deze lijst bevat selecte beleggingen waar PMT niet in investeert, omdat deze intrinsiek niet bij de waarden van PMT passen, dan wel dat het verboden is hierin te beleggen (sanctielijsten). De uitsluitingslijst wordt periodiek geactualiseerd en op de website gepubliceerd. De uitsluitingslijst bevat alleen het ‘zichtbare deel’ van de beleggingen waar PMT niet in investeert. PMT hecht waarde aan transparantie, en vindt het dus belangrijk dat stakeholders kunnen inzien welke landen, sectoren en bedrijven er op de uitsluitingslijst staan. Om deze reden wordt de uitsluitingslijst gepubliceerd op de website van PMT.

Naast deze ‘zichtbare’ uitsluitingen op de uitsluitingslijst zijn er nog veel andere beleggingen waar PMT in theorie in zou kunnen investeren, maar ervoor kiest om dat niet te doen. Deze beleggingen staan weliswaar niet op de uitsluitingslijst, maar ook zij komen niet in aanmerking voor PMT. Bijvoorbeeld omdat ze niet het gewenste rendement opleveren, of omdat ze niet voldoen aan PMT’s ESG-criteria.

PMT hanteert de zogenaamde ‘bewuste selectie’-methodiek, aan de hand waarvan wordt besloten om wel of niet te beleggen in bepaalde landen en ondernemingen. Bij deze selectie maakt PMT gebruik van ESG ratings die gestoeld zijn op indicatoren zoals mensenrechten. Hierdoor neemt PMT bijvoorbeeld bedrijven die de rechten van arbeiders schenden niet in de portefeuille op. Ook maakt PMT voor bepaalde beleggings-categorieën gebruik van een landenraamwerk: PMT belegt niet in landen die slecht scoren op het gebied van corruptie en/of klimaat, en niet in staatsbedrijven (SOE’s) van deze landen. PMT hanteert een eigen benchmark voor de beleggingscategorieën aandelen (ontwikkelde en opkomende landen), en staatsobligaties opkomende landen. PMT past de ‘bewuste selectie’ ook toe op de bedrijfsobligatie- en High Yield portefeuilles. Ook voor de selectie van Private Equity managers en -fondsen wordt een methodiek gebruikt die vergelijkbaar is met de ‘bewuste selectie’ aanpak.

Als landen en ondernemingen niet aan de gestelde ESG-criteria voldoen, worden zij niet in de portefeuille opgenomen. Met andere woorden: deze potentiële investeringen komen dus op basis van ESG-criteria niet in aanmerking voor PMT. In dit geval is er geen sprake van ‘uitsluiting’, maar van ‘geen insluiting’. Tot slot verstrekt PMT geen infrastructuurleningen die betrekking hebben op de kolenindustrie, nucleaire energiecentrales en gevangenissen. Daarnaast verstrekt PMT zo min mogelijk leningen aan olie-gerelateerde projecten.

De instrumenten ‘insluiting’ en ‘uitsluiting’ zijn complementair. Ze komen neer op de vraag in welke sectoren, ondernemingen en landen PMT wél, en in welke PMT niet wil investeren, op basis van de principes van PMT. Het overkoepelende beleid omtrent de selectie (insluiting) en uitsluiting wordt door het bestuur vastgesteld. Dit document heeft alleen betrekking op ‘uitsluitingen’.

Situaties waarin PMT landen, sectoren, en individuele ondernemingen uitsluit

1. PMT sluit landen uit waarvan de regering onderworpen is aan sancties die de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie hebben uitgevaardigd. PMT belegt niet in de staatsobligaties van deze landen.
2. PMT sluit in bepaalde gevallen sectoren en individuele ondernemingen uit. De uitsluitingen van ondernemingen gelden voor alle beleggingscategorieën. .

Sectoren (generiek)

- 2.1 PMT sluit bedrijven in bepaalde sectoren principieel uit indien diens activiteiten niet passen bij PMT. Via deelnemersonderzoeken toetst PMT periodiek tegen welke beleggingen in bepaalde sectoren deelnemers bezwaar hebben. De resultaten daarvan worden meegewogen in de besluitvorming. In het zeldzame geval dat een bedrijf andere producten of diensten aanbiedt (en geen onderdeel meer uitmaakt van de uitgesloten sector), maakt het weer kans om wel in de portefeuille opgenomen te worden.

Ondernemingen (individueel)

- 2.2 Op basis van wettelijke verplichtingen sluit PMT ondernemingen uit zolang een product of kernactiviteit van de onderneming in strijd is met hieronder genoemde internationale verdragen, zoals ook vastgelegd in de VN *Principles for Responsible Investment* (hierna: PRI), die PMT heeft ondertekend.
- 2.3 PMT sluit bedrijven uit in het kader van de engagement programma's, met name in het kader van 'Incidenten & Controverses' en 'Klimaat', in geval van onsuccesvolle dialogen ('engagement-led divestment'), met de kans om van de uitsluitingslijst verwijderd te worden wanneer het weer wél aan de gestelde voorwaarden voldoet.

1. Uitsluitingsbeleid landen

Sinds 2010 past PMT een landenuitsluitingsbeleid toe dat gebaseerd is op de naleving van internationale verdragen waar Nederland partij bij is. Dit geldt voor de beleggingscategorie staatsobligaties. Per kwartaal stelt PMT aan de hand van de volgende criteria vast of EU- en/of VN sancties leiden tot uitsluiting van een bepaald land:

- De sancties moeten betrekking hebben op de schending van een internationaal verdrag dat door Nederland ondertekend is (of waaraan Nederland is gebonden op grond van haar lidmaatschap van internationale organisaties);
- De sancties moeten gericht zijn tegen het land zelf en/of de huidige machthebbers (dus niet tegen voormalige leiders of opstandige groepen in het betreffende land);
- In sommige gevallen zijn sancties uitgevaardigd zonder duidelijke termijnen of clausules voor de opheffing van die sancties. In die gevallen zal PMT zich beperken tot uitsluiting van die staatsobligaties van landen waarvoor de sancties korter dan 10 jaar geleden zijn getroffen, tenzij volstrekt helder is dat de schendingen waarop de sancties zijn gebaseerd nog steeds plaatsvinden.

Indien er aan deze criteria wordt voldaan, komt het land op de uitsluitingslijst van PMT, en wordt uitgesloten totdat de sanctie wordt opgeheven.

2. Uitsluitingsbeleid sectoren en individuele ondernemingen

De uitsluitingen van sectoren en individuele ondernemingen hebben betrekking op alle beleggingscategorieën. PMT kent verschillende vormen van uitsluiting van ondernemingen, te weten (2.1) principiële uitsluiting van sectoren; (2.2) uitsluiting van individuele ondernemingen naar aanleiding van strijdigheden met een internationaal verdrag; (2.3) uitsluiting naar aanleiding van onsuccesvolle engagement.

2.1 Principiële uitsluiting van sectoren

Naast de ondernemingen die op basis van een schending van bepaalde internationale verdragen worden uitgesloten, sluit PMT uit principe enkele sectoren uit, te weten tabak, nucleaire wapens, handvuurwapens voor civiel gebruik, adult entertainment, en bont. De gronden worden hieronder nader uiteengezet. Met behulp van deelnemersonderzoeken toetst PMT periodiek tegen welke beleggingen in bepaalde sectoren deelnemers bezwaar hebben. PMT weegt de uitkomsten van deze onderzoeken mee in de besluitvorming voor het al dan niet uitsluiten van ondernemingen in bepaalde sectoren.

Tabak

Roken kent alleen negatieve maatschappelijke gevolgen. De consumptie van tabak draagt bij aan de vroege dood van twee van de drie rokers. Daarnaast zijn tabaksproducenten vaak niet in staat om een strategische verandering te maken door tabaksproducenten te vervangen voor producten die wel verantwoord zijn. PMT sluit daarom alle tabaksproducenten uit via de business involvement screening van MSCI.

(Overige) controversiële wapens

Bedrijven die controversiële wapens produceren worden uitgesloten op basis van internationale verdragen (zie paragraaf 2.2). Onder deze categorie vallen echter niet alle controversiële wapenproducenten wereldwijd. Ter volledigheid kijkt PMT daarom naar alle bedrijven die verarmd uranium, clustermunitie, landmijnen, (delen van) kern- en biochemische wapens en systemen produceren, aangewezen door MSCI in de business involvement screening.

Handvuurwapens voor civiel gebruik

Bedrijven die handvuurwapens voor civiel gebruik produceren en bedrijven die deze wapens verkopen (retailers) worden als niet passend bij PMT gezien. PMT sluit deze bedrijven uit via de business involvement screening van MSCI.

Adult entertainment

PMT sluit ondernemingen in de adult entertainment sector uit, omdat PMT van mening is dat deze sector niet positief bijdraagt aan de duurzame ontwikkeling van de bevolking op lange termijn. Daarnaast acht PMT de risico's op mensenrechtenschendingen omwille van de arbeidsomstandigheden (uitbuiting, mensenhandel) te groot om in deze sector te investeren. PMT sluit daarom alle producenten en exploitanten uit via de business involvement screening van MSCI.

Bont en speciaal leer

De vorm van bontproductie of betrokkenheid bij bont is niet duurzaam: dierenleven wordt beëindigd voor het product, en hoe meer vraag er naar het product is, hoe meer dieren er nodig zullen zijn. Productie vindt plaats onder zeer slechte omstandigheden voor de dieren. Daarnaast zijn bont en speciaal leer luxeproducten niet noodzakelijk om fundamentele menselijke behoeften te vervullen, omdat er voldoende alternatieven zijn. Op basis van deze principiële gronden sluit PMT producenten van bont of speciaal leer en exploitanten uit via de business involvement screening van MSCI. Producenten van bont worden als volgt gedefinieerd: bedrijven die bont, of bontproducten produceren, inclusief bedrijven die dieren voor hun bont jagen of fokken. Met speciaal leer wordt de huid van een pas geschoren schaap of lam (shearling), en kortharig bont (astrakan) bedoeld.

2.2 Uitsluiting van individuele ondernemingen naar aanleiding van schending van bepaalde internationale verdragen

PMT sluit ondernemingen uit indien zij rechtstreeks betrokken zijn bij de ontwikkeling, de productie of het onderhoud van producten en/of diensten die niet in overeenstemming zijn met de hieronder genoemde internationale verdragen die door de Nederlandse regering zijn ondertekend (zie 2.2.1, en 2.2.2).

2.2.1 Controversiële wapens

PMT sluit ondernemingen uit die rechtstreeks¹ betrokken zijn bij de ontwikkeling, de productie of het onderhoud van de volgende typen wapens/ wapensystemen:

- Anti-personeelslandmijnen (zoals gedefinieerd in het Verdrag van Ottawa);
- Clusterwapens (zoals gedefinieerd in het Verdrag inzake clustermunitie);
- Chemische en biologische wapens (zoals gedefinieerd in het Verdrag inzake chemische wapens en biologische wapens);
- Kernwapens (nucleaire wapens in het geval dat de activiteiten worden uitgevoerd in, of voor landen die dergelijke wapens niet mogen ontwikkelen of produceren op basis van het Non-proliferatieverdrag);
- Wittefosforwapens voor militaire doeleinden;

Het onderzoeksbureau Sustainalytics onderzoekt per onderneming of deze direct of indirect bij controversiële wapens betrokken is. Er is sprake van betrokkenheid wanneer een onderneming één of meerdere typen van bovenstaande wapens als eindproduct produceert of levert, dan wel essentiële en/of maatwerk halffabricaten levert ten behoeve van één of meerdere van bovengenoemde typen wapens. Ondernemingen worden ook uitgesloten als zij diensten leveren ten behoeve van onderhoud en ontwikkeling van controversiële wapens. Ook worden ondernemingen uitgesloten als zij feitelijk en/of in de praktijk een controlerend belang hebben in een dochteronderneming of joint venture die substantieel betrokken is bij de productie of handel in wapens. Bedrijven die verarmd uranium, clustermunitie, landmijnen, (delen van) kern- en biochemische wapens en systemen produceren worden als niet passend bij PMT gezien. Een deel van deze bedrijven wordt uitgesloten op basis van verdragen. Daarnaast wil PMT compleet zijn met de uitsluiting van deze bedrijven en sluit PMT ook bedrijven uit via de business involvement screening van MSCI (zie 2.1).

2.2.2 Overige verdragen

PMT sluit ondernemingen uit indien zij rechtstreeks betrokken zijn bij de ontwikkeling, de productie of het onderhoud van producten en/of diensten die niet in overeenstemming zijn met de volgende internationale verdragen:

- Het Protocol van Montreal (bescherming van de ozonlaag)
- CITES verdragen (bedreigde soorten dieren en planten)

¹ MN and its clients define the following case as direct involvement: 1. The company holds a majority stake or a controlling minority stake (>20%) in the company that is involved in this activity; 2. The company is owned by a company, which has a controlling stake of >30%, that is directly involved in excluded activities.

2.3 Uitsluiting van individuele ondernemingen naar aanleiding van onsuccesvolle engagement (engagement-LED Divestment)

PMT sluit ondernemingen uit na een onsuccesvolle dialoog (zogenaamd ‘engagement-led divestment’). Dit is van toepassing op de engagement programma’s waarin ondernemingen zitten die potentieel een ontoelaatbaar risico voor de portefeuille van PMT kunnen vormen. Ook als een bedrijf niet in gesprek wil gaan kan er worden overgegaan tot uitsluiting, met name in het kader van ‘Incidenten & Controverses’ en ‘Klimaat’.

In het kader van het programma ‘Incidenten & Controverses’ gaat PMT de dialoog aan als er zich ernstige incidenten voordoen in de portefeuille. PMT doet dit om reputatierisico’s te mitigeren en om met haar aandeelhoudersinvloed bij te dragen aan het voorkomen van verdere negatieve impact op de (maatschappelijke) leefomgeving. Voorbeelden van misstanden zijn schending van mensenrechten & arbeidsrechten, negatieve impact op milieu en klimaat, en corruptie. Om controverses te identificeren gebruikt PMT de principes van de Global Compact van de Verenigde Naties (UNGC), de OESO richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen (OESO-richtlijnen) en de United Nation’s Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGP’s).

De belangrijkste voorwaarde om over te gaan tot uitsluiting na een onsuccesvolle dialoog is dat er, aan de hand van een dossier, kan worden aangetoond dat er onvoldoende voortgang is geboekt in de dialoog met het bedrijf. Om een bedrijf kans te geven voortgang te maken, wordt de voortgang van bedrijven in de regel jaarlijks geëvalueerd. In sommige gevallen wordt de voortgang op een kortere termijn geëvalueerd, bijvoorbeeld als er over een langere tijdsperiode onvoldoende voortgang is geboekt met een onderneming.

Voor alle engagementtrajecten geldt dat wanneer een onderneming niet meer voldoet aan de ESG-screening die PMT toepast om bijvoorbeeld aandelen te selecteren, de onderneming uit de portefeuille wordt verwijderd. Dit geldt dus ook voor ondernemingen waar PMT op het moment van selectie mee in gesprek is in het kader van een engagement programma. Door het verwijderen verliest PMT de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op dat betreffende bedrijf. Ondanks dat dit niet ten goede komt ten aanzien van engagement, is vanuit het oogpunt van uitvoerbaarheid en consistentie van het MVB beleid voor deze aanpak gekozen.

